

No: 216 – Menş e Adı
EREĞ Lİ SİYAH HAVUCU

Tescil Ettiren
KONYA EREĞ Lİ BELEDİYESİ

Bu coğ rafi iş aret, 6769 sayılı Sınai Mülkiyet Kanununun Geçici 1 inci Maddesi uyarınca Mülga 555 sayılı Coğ rafi İş aretlerin Korunması Hakkında Kanun Hük münde Kararname kapsamında 24/06/2014 tarihinden itibaren korunmak üzere 09/06/2017 tarihinde tescil edilmiştir.

Tescil No	: 216
Başvuru Tarihi	: 24.06.2014
Başvuru No	: C2014/046
Tescil Ettiren	: Konya Ereğli Belediyesi
Tescil Ettirenin Adresi	: Namık Kemal Mah. Anıt Cad. No:54 Ereğli / KONYA
Coğrafi İşaretin Adı	: Ereğli Siyah Havucu
Ürünün Adı	: Havuç
Coğrafi İşaretin Türü	: Menşe Adı
Coğrafi Sınır	: Konya ilinin Ereğli ilçesi
Kullanım Biçimi	: Markalama

Ürünün Tanımı ve Ayırt Edici Özellikleri:

Yöre için başlıca geçim kaynaklarından birisi olan siyah havucun Ereğli ilçesinde üretimi 1940 yılında başlamış olup, ürünün %100'e yakın verimlilikle üretildiği ilçe Türkiye genelinde siyah havuç üretimiyle öncü konumdadır. Ereğli Siyah Havucu; Kuzukuyusu, Pınarözü, Sazgeçit, Selvili, Aşıklar, Türkmen, Çiller, Kamışlıkuyu köyleri başta olmak üzere Ereğli merkezde ve Ereğli ilçesinin tüm köylerinde toplamda 10.000 dekarlık bir alanda yetiştirilmektedir. Siyah havuç iç piyasada şalgam suyu yapımında kullanılmakta olup üretimin yarıdan fazlası ise ihraç edilmektedir. Doğal gıda boyası, vücut ve güneş yağı olarak kozmetik sektöründe, havuç konservesi, dondurması, reçeli, suyu veya sofralık olarak ise gıda sektöründe kullanılmaktadır.

Ereğli Siyah Havucu'nun kökeni Ereğli bölgesidir. Ereğli toprağında yüksek oranda bulunan ve önemli bir antioksidan işlevi gören antosiyanin adlı mor pigment içeriğinin yüksek olması ürüne koyu rengini sağlamakta, bu özelliği ile ürün diğer yörelerde yetişen siyah havuçlardan ayrılmaktadır. Havuçlar ortalama olarak 4 ila 10 mg/100g düzeyinde askorbik asit içeriğine sahipken, Ereğli'de yetişen siyah havuçlarda bu oran 26,40 mg/100g seviyesinde olduğundan Ereğli Siyah Havucu, askorbik asit açısından önemli bir kaynaktır. Ayrıca, Ereğli topraklarının Kireç/Potasyum oranının 0,5 seviyesi ile ülkemizde siyah havuç yetiştirilen diğer yörelere kıyasla çok yüksek olması, siyah havuç yetiştiriciliği için en elverişli toprak yapısının oluşmasını sağlamıştır. Ereğli toprakları hafif ve derin bünyeli, besin maddelerince zengin ve iyi işlenmiş olup, pH seviyesi 6-6,5 olduğundan yüksek asitliğe karşı son derece hassas olan siyah havuç Ereğli toprağında, karakteristik özelliklerini kaybetmeden yetişebilmektedir.

Sebze Özellikleri:

Sınıfı / Familya	Dicotyladoneae / Umbelliferae, Varyete: <i>Daucus carota</i> L.ssp. <i>sativus</i> var. <i>atrorubens</i> Alef.
Ekim Zamanı	Genellikle 10 Mayıs – 25 Mayıs arasında
Hasat Zamanı	15 Ekim - 25 Aralık arasında
Kök Yapısı	Tohumun çimlenmesiyle oluşan bitki 2 kotiledon yaprağa, belirgin bir hypokotile ve bir kazık köke sahiptir.
Yaprak Yapısı	Yaprak sapları gövdenin ortasından ve birbiri içinden çıkar. Yapraklar bileşik yaprak olup ince iğne şeklindedir. 40 – 50 cm kadar yaprak boy alır.
Kök ve Gövde Yapısı	Havuç gövdesi belirgin değildir. Gövde havucun kökünün hemen üstünde hypokotilin üst kısmının genişlemesiyle meydana gelir.Gövde boyuna çizgili ve tüylüdür. Desteğe gerek kalmadan çiçek şemsiyelerini ve tohumlarını rahatlıkla taşır.
Çiçek Yapısı	Çiçekleri şemsiye şeklindedir. Çiçeklenmeye başladığında yaprak rozetinin içinden çiçek kümesi taşıyan, yapraklı 60-100 cm uzunluğunda çiçek sürgünü meydana gelir. Bu ana sürgünün her koltuğundan, ucunda şemsiye şeklinde çiçek içeren yan sürgünler verir.
Renk	Siyah
Tohum Yapısı	Tohum bir meyve zarı ile kaplıdır. Tohumlar çok küçük kurşuni renkte ve hafif çengellidir. Çengelleri kırılmış tohumların 1 g'ında 890 -900 , kırılmamışlarda 500 – 550 adet tohum bulunur.

Tescil No : 216
Coğrafi İşaret : Ereğli Siyah Havucu

Analitik Özellikleri:

Preslenerek elde edilen ve henüz durultulmamış yani doğal haldeki siyah havuç suyunda aşağıdaki değerler elde edilmiştir.

Briks	: 10,75	Toplam şeker (g/L)	: 49,53
Titrasyon asitliği (g/100ml)	: 0,112	Sakaroz (g/L)	: 33,99
pH	: 6,02	Askorbik asit (mg/100ml)	: 26,40
İndirgen Şeker (g/L)	: 15,54		

Görünüm Özellikleri:

	Ağırlık(g)	Boy(mm)		Çap (mm)
		Orta kısım	Üst kısım	
Max	205,35	300	48,5	33,2
Min	62,76	172	26,2	18,4
Ort.	111,49	233	33,1	24,4

Üretim Metodu:

1.Tohum üretimi: Ekim – Aralık ayında hasatı yapılan havuçların, üst kısmında 2-3 cm’lik yaprak sapı kalacak şekilde traş edildikten sonra alınan çelikler Mayıs aylarında toprak yüzeyine 2 -3 cm kalacak derinlikte dikilip, Ağustos ayında açan çiçeklerden oluşan tohumlar gerekli toplama ve kurutma işlemleri yapılarak elde edilir. Çiçekleri şemsiye şeklindedir. İlk çiçeklenme bitkinin en üst kısmındaki ana şemsiyede başlar. Şemsiyeler birincil-ikincil-üçüncül ve dördüncül olmak üzere gruplar halinde oluşurlar. Bu oluşum sırasına göre büyüklük kazanırlar. En iri şemsiye birincil şemsiyedir. Her şemsiye dıştan içeriye doğru dizilmiş yüzlerce çiçek sapını ve çiçeği taşır. Çiçek döneminde bitkilerin başka havuç çeşitlerine en az 500 metre uzak olması gerekmektedir.

2.Dikim:Havuçta en iyi üretim şekli sıraya ekimdir. Ekim derinliği 2.5-3 cm olmalı ve bir dekar alana 300 – 400 gr tohum atılır. Ekilecek tohum miktarı sıra arası mesafesi olarak 25-30-40 cm’lik aralıklar verilir. Tohum 10°C’nin üzerindeki sıcaklıklarda çimlenmektedir.

3.Toprak İşleme: Hafif bünyeli topraklarda uygun besleme, sulama ve bakım şartlarında, direkt tohum ekimiyle yetiştirilmelidir. Toprak yapısı derin, gevşek, geçirgen, organik maddesi bol, yeterli kireç seviyesine sahip olmalıdır. Havucun kök uzunluğu dikkate alınarak ve buna göre derinlik ayarlaması yapılarak 20 – 25 cm derinliğinde 1-2 defa toprak işleme yapılır. Birinci işlemeden sonra iyi yanmış çiftlik gübresi serpilip ikinci işlemede toprakla karıştırılmalıdır.Sızdırma sulama uygulanacaksa tahtalar hazırlanır. Bitki toprak üzerine çıktuktan sonra sıra arasında boğaz doldurma ile açılan karıklara su verilir. Havuç tohumlarının geç çimlenmeleri nedeniyle yabancı otlar hızla gelişerek yeni çimlenmekte olan havuç bitkilerinin gelişmesini yavaşlatır ve üzerlerini örterler. Bu nedenle seyreltme ve çapalama işlemleri de zorlaşacağından, yabancı ot kontrolü yapılmalıdır. Toprak hazırlığı sırasında pülverizatörle yabancı ot ilacı püskürtülür. İlaçtan sonra toprak 5-8 cm derinliğinde işlenir ve tohum ekimine başlanır.

4.Sulama: Düzenli sulama havuçta primer ve sekonder kök gelişiminde çok önemli olup, primer dönemdeki susuzluk havuç boyunun kısa kalmasına, sekonder dönemdeki susuzluk ise havucun yeterli ölçüde kalınlaşmamasına neden olur. Ayrıca düzensiz sulama ise havucun çatlayarak pazarlanamaz hale gelmesine neden olacağından, yağmurlama veya damla sulama yöntemlerinden herhangi biriyle sulama gerçekleştirilmelidir.

5.Gübreleme: Verim ve kaliteyi etkileyen azot ve potasyum dengesi uygun şekilde ayarlanmalıdır. Ereğli Siyah Havucu, nitrat formunda azotu tercih eder. Potasyum, ürünlerdeki şeker oranını ve depolanma gücünü arttırmaktadır. Havuç özellikle çimlenme ve gençlik döneminde tuza karşı son derece hassas olduğundan ekimle birlikte gübre vermek yanlış olacaktır. Bu durum, çimlenme aksaklıklarına ve sıralarda boşluklara yol açacaktır. Erken dönemde inorganik gübre yoğun kullanılmamalıdır. Taze gübre havucun renginin bozulmasına, mavi kırmızı bir renk almasına ve erken çiçeklenmeye neden olduğundan, taze ahır gübresi kullanılmamalıdır. Toprakta tav nedeniyle gübreleme ekimden bir hafta evveline kadar yapılmamışsa gübre vermeden ekim yapıp çimlenme tamamlanıp bitkiler 2-3 yapraklı olduklarında gübreleme yapılacaktır. Dekara 8-10 kg saf azot, 8-9 kg fosfor ve 12-16 kg potasyumlu gübre hesaplanarak ekimden en az iki hafta önce toprağın 10-15 cm derinliğine karıştırılmalıdır. Azotun yarısı ekim öncesinde diğer yarısı da bitkiler 3-4 hakiki yapraklı olduklarında uygulanırsa yıkanma yoluyla kayıp azalır.

Tescil No : 216
Coğrafi İşaret : Ereğli Siyah Havucu

6.Hasat: Ekim – Aralık aylarında olgunluğa gelen havucun hasatı birkaç hafta sürebilir. Daha erken dönemde hasat edilen havuçlar cılız kalırlar. Hasat, yetiştirme alanının genişliğine ve pazarlanacak havucun miktarına göre elle veya makineyle yapılacaktır. Muhafaza sıcaklıkları sıfırın üzerindeki 3-50°C'lik sıcaklıklardır. Söküldükten sonra muhafaza edilmesi düşünülen havuçlarda hasatın tam olgunlaşma gerçekleştikten sonra yapılması ve hasat sırasında havuçların yaralanmamasına özen gösterilmesi gerekir.

7.Hastalıklarla Mücadele: Zarar yapan hastalıklar Alternariadauci, Alternariadicina, Cercosporacarotae, Phythium spp., Sclerotiniasclerotium, Myco-centrospora acerina, Rhizoctoniasolani olup, karşılaşılan önemli zararlılar ise Psilarosae, Napomyzacarotae, Semiaphisdauci, Meloidogyne hapla'dır. Yetiştiricilikte bu hastalık ve zararlılara karşı mücadele konusunda zirai mücadele teşkilatlarının önerileri dikkate alınacaktır. Ayrıca münavebe tekniği de kullanılacaktır. Uygun ön bitkiler: Liliaceae (Zambakgiller) familyası, Alliaceae (Soğangiller) familyası, domates, marul, hindiba; kaçınılacak ön bitkiler ise: Apiaceae (Maydanozgiller)'nin tüm türleri, Brassicaceae familyası, fasulye, tahıllardır.

Denetim

Konya Ereğli Belediye Başkanlığı koordinatörlüğünde; Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı Konya Ereğli İlçe Müdürlüğü temsilcisi (Bahçe Bitkileri uzmanlığına sahip Ziraat Mühendisleri ile ihracatta görevli İnspektörler), Konya Ereğli Ticaret ve Sanayi Odası, Ereğli Belediye Başkanlığı, Ereğli Kaymakamlığı İlçe Toplum Sağlığı Müdürlüğünden ürün konusunda uzman birer kişi ile ilgili kooperatiflerden ve/veya üretici derneklerinden bir temsilci olmak üzere en az beş kişilik komisyon tarafından, Ereğli Siyah Havucunun üretim, pazarlama ve satış dahil olmak üzere tüm evrelere yönelik kontroller yılda en az 3 kez ve ihtiyaç duyulduğunda ve şikayet halinde her zaman yapılacaktır. Bu denetimlerin en az ikisi Ereğli Siyah Havucu hasadının yapıldığı Ekim - Aralık aylarında gerçekleştirilir. Denetimlerde gerekli görülen Laboratuvar analizleri, Araştırma Enstitüsü Müdürlüklerince yapılabilecektir. Denetime ilişkin raporlar Konya Ereğli Belediyesi tarafından Türk Patent Enstitüsüne gönderilir. Denetim Komisyonu, coğrafi işareti haksız ve kurallara aykırı kullananlar hakkında gerekli kanuni yollara başvurur ve konunun takipçisi olur.

Denetimlerde; tohum üretimi, paketleme, tarımsal hastalığa yakalanıp yakalanmadığı, hijyen, hasat ile en son ilaçlamanın ne zaman yapıldığı, en-boy oranı vb. denetlenecektir. Ayrıca tohum üreten üreticilere yönelik olarak, çiçek döneminde bitkilerin başka havuç çeşitlerine en az 500 metre uzak olması hususu Denetim Komisyonu tarafından her yıl yapılacak denetimlerle denetlenecektir. Havuç tohumu üretilen parselin en az 500 metre yakınında yabancı havuç bitkileri olmamalıdır. İthal edilen ve ülkemizdeki özel ve kamu tohumculuk kuruluşlarının geliştirdiği, bahsedilen çeşitten daha açık renkli, yeni çeşitler, "Ereğli Siyah Havucu" kategorisine alınmaz. Ancak geleneksel çeşidin bütün özelliklerini taşıyan yeni çeşitler bu kategori içine alınabilir. Buna Denetim Komisyonu karar verir."